

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΩΝ

Ταγιαπέρα 3 - 5 Αθήνα, Τ.Κ. 11525 • Τηλ.: 210 6716 715 • e-mail:nellaselias39@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.rovoliari.gr
Χρόνος 39ος • Αριθμός φύλλου 156 • Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2023

Γιορτάζοντας τα τσίπουρα... στο Ρακαριό

«Ψήσου γίδα μ' ψήσου και ροδοκοκκίνισου ώσου να 'ρθει ο κράσος να σε ξεκοκκαλίσω». Εδώ στη λέξη «ο κράσος» βάλτε τσίπρου και στο «ξεκοκκαλίσω», το ξεμπαμπαλίσω, για να ταιριάζει με κάποια παραφρασμένη ψαλμωδία των ημερών που συνηθίζοταν τα παλιά χρόνια. Αν και λιγοστά εφέτος τα τσίπουρα, η γιορτή τιμήθηκε δεόντως. Εκτός από τα ρακοκάζανα στήθηκαν και πάλι οι γνώριμες ψησταριές. Ζηλεύουμε που δεν ήμασταν εκεί.

Φθινόπωρο – Χειμώνας στο χωριό

Μετά το φθινοπωρινό ηλιοστάσιο, που η νύχτα παίρνει κεφάλι από την ημέρα (γίνεται μεγαλύτερη) και οι ακτίνες του ήλιου αδυνατίζουν, μας πιάνουν οι μελαγχολίες μας. Από τα πανάρχαια χρόνια γνωρίζαμε ότι έρχονται δύσκολες μέρες. Με βροχές, χιόνια, κρύο, λάσπες, δύσκολη διαβίωση.

Αυτός είναι και ο λόγος που τόσο το φθινόπωρο όσο και ο χειμώνας φορτώθηκαν στη λαογραφία και τη λογοτεχνία με αρνητικά χαρακτηριστικά: μελαγχολικό, μουντό, παγερός, και τόσα άλλα.

Όμως, με την πρόοδο που έκανε ο άνθρωπος σε προσωπική, οικιακή και κοινωνική ασφάλεια οι κακές συνέπειες των καιρικών συνθηκών αντιμετωπίζονται με επιτυχία. Οι διαφημίσεις χειμερινών προορισμών παρουσιάζονται πλέον με πανευτυχείς εκδρομείς και διασκεδαστές. Οι προαιώνιες δυσκολίες είναι πλέον παρελθόν.

Παρά τις ευκολίες και βολές που έχουν πια τα σπίτια μας, δεν άναψαν πολλά τζάκια κατά τις ημέρες των Χριστούγεννων και ευλογηθήκαμε μόνο την **Κυριακή πριν τα Χριστούγεννα και την παραμονή των Φώτων**.

Δύο εικόνες του χωριού τον μήνα Δεκέμβριο, λίγο πριν τα Χριστούγεννα και από τον αγιασμό των υδάτων

Ωστόσο, όσοι βρέθηκαν στο χωριό ευχαριστήθηκαν τη ζεστασιά της σπιτικής γωνιάς και των ανθρώπινων σχέσεων, και τη γαλήνη του τοπίου. Και ας μην είχε χιόνια.

Οι ευχές του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι ευχές μας για ένα ευτυχισμένο και δημιουργικό 2024 είναι ενσωματωμένες στις δύο φωτογραφίες του Χριστουγεννιάτικου Δέντρου που τοποθετήθηκε στην πλατεία και που τη φάνη διαμόρφωσε η κ. Μάρθα Χατζάτογλου. Τα υπόλοιπα είναι προσφορά του Προέδρου του χωριού μας Γιώργου Ζιαγγοβά.

Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ του 2024

Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2024 είναι ήδη έτοιμο και άρχισε να διατίθεται.

Αυτή τη φορά το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αποφάσισε το θέμα του να είναι: **Εικόνες του χωριού με τη ματιά των καλλιτεχνών μας.**

Υπάρχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΣΥΛΛΟΓΟΥ και όποιοι μένουν μακριά μπορούν να το εκτυπώσουν από τον υπολογιστή τους και να το απολαμβάνουν.

Η καλλιτεχνική επιμέλεια και η εκτύπωση του ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ του ΣΥΛΛΟΓΟΥ μας είναι ευγενική προσφορά των νέων συγχωριανών μας: **Ιωάννη Κονδύλη, της συζύγου του Παναγιώτας Τσοκαροπούλου και των παιδιών τους (Ειρήνη, Αγγελος και Πάνος)** προς τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο είναι βαθιά υποχρεωμένο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΤΥΠΟΓΝΩΣΙΑ,
τηλ. 697 46 70 995 & 210 46 50 996 - Λεωφ. Σαλαμίνας 222, ΣΑΛΑΜΙΝΑ
e-mail: typognosia@hotmail.com

Η χειμερινή συνάντηση – συνεστίασή μας

Το Διοικητικό Συμβούλιο σας προσκαλεί στη χειμερινή συνάντηση – συνεστίασή μας που θα γίνει την **Κυριακή του μεσημέρι 3 Μαρτίου 2024 στην ταβέρνα Β. και Α. Κοτρωνιά**, στο γνωστό μας στέκι (Λεωφόρος Πάρνηθας 360), με ελεύθερο μενού. Για συνεννόηση επικοινωνείτε με την Ταβέρνα (τηλ. 210 24 60 422).

Παρόλο που οι καιροί έχουν αλλάξει, δεν θα θέλαμε να στερήσουμε από τα μέλη μας την καθιερωμένη πια συνάντηση που είναι και ευκαιρία να βλεπόμαστε, να ανταλλάσσουμε ευχές, να ξαναζωντανεύουμε αναμνήσεις και σχέδια, να μαθαίνουμε τα νέα ο ένας για τον άλλο και τα νέα του χωριού.

Αποφασίσαμε, λοιπόν, να μαζευτούμε αυτό το Κυριακάτικο μεσημέρι, να κόψουμε τη Βασιλόπιτα, να ευχηθούμε ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, να ιδωθούμε, να μιλήσουμε, να φάμε και να πιούμε και γιατί όχι... να γλεντήσουμε και να χορέψουμε αντάμα.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μήτσος) ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1894 - 1983)

Ο αείμνηστος Δημήτριος Παπανικολάου - ένας αυτοδημιούργητος και δυναμικός συντοπίτης μας - με απaráμιλλη αφηγηματική και περιγραφική δύναμη, με λιτότητα και απλότητα μας μεταφέρει στον τρόπο ζωής ενός ολόκληρου, σχεδόν, αιώνα - του 20ού - από τις αρχές του μέχρι το 1975, ενός τρόπου σκληρού μεν αλλά ταυτόχρονα και ανθρώπινου. Είναι ένα ντοκουμέντο μιας εποχής με ευρύτερες αναφορές σε απανωτές γενεές των πρόσφατων προγόνων μας. Μας προσφέρει ανάγλυφα μια εποχή με τους ανθρώπους της, τις μεταξύ τους σχέσεις, τους αγώνες και τις αγωνίες τους, τους θριάμβους και τις κακοτυχίες τους. Καταγράφει το μεγαλείο του καιρού του και αποτελεί ένα λαογραφικό-ηθογραφικό κείμενο. Απολαύστε το!

23η συνέχεια

Από το μέτωπο της Ρωσίας για το μέτωπο της Μικρασίας

→ στη σελ. 6

Το καλύτερο! Να ελπίζεις στο καλύτερο. Και να εργάζεσαι σκληρά για το καλύτερο!!!

Κοινωνικά

Έφυγαν από κοντά μας

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Τον αποχαιρετισμό της **ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ** που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο έγραψε η **ΝΤΙΝΑ ΣΤΕΦΑΝΗ**, φιλόλογος. Η Ελένη Παναγιώτου-Ντεμιάν απλώς είχε αναλάβει να μας τον στείλει.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Βιδάλης Βασίλειος, Αθήνα	30€
Θεοδώρου Παναγιώτα, Αθήνα	30€
Μηλιού Μάρθα, Ροβολιάρη	20€
Νέλλας Βασίλειος του Σεραφ., Αθήνα	100€
Παπακώστα Ροδή, Ροβολιάρη	30€
Σακελλάρη Κούλα, Ροβολιάρη	50€
Σκαμάγγη Παρασκευή, Ροβολιάρη	20€
Σπυροπούλου-Κοτρώτσου Ελένη, Λαμία	20€

Ροβολιαρίτικα Νέα

Τρίμηνη Έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Πολιτιστικός Σύλλογος Ροβολιαριτών
Έδρα: Ροβολιάρη Φθιώτιδας
Γραφεία: Ταγιαπιέρα 3-5 Αθήνα Τ.Κ. 11525
Τηλ.: 210 6716 715 και 69 44 60 31 63
Α.Φ.Μ.: 090085976 • Δ.Ο.Υ.: Λαμίας
Εκδότης-Διευθυντής: Ηλίας Νέλλας
Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου

Διοικητικό Συμβούλιο

(14 Αυγούστου 2021 έως 14 Αυγούστου 2024)
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νέλλας Βασίλειος, Σερ. + 30 2103644051
+ 30 6944797224
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ρίζος Δημήτριος, Παντ. + 30 6937579712
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Νέλλας Ηλίας, Δημ. +30 2106716715 & +30 6944603163
ΤΑΜΙΑΣ: Σπυρόπουλος Ιωάννης, Γεωργ. + 30 6932545493
ΕΦΟΡΟΣ: Σακελλάρης Δημήτριος, Κων. + 30 6909213453
ΜΕΛΗ: Αναγνώστου Αθανάσιος, Ιωάν., Δημ. Σχέσεις + 30 6985560970
Πισσώνης Πέτρος, Νικ., Νεολαία + 30 2410625737-6978142781

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διορθώσεις-εκτύπωση:
Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες ΚΑΡΠΟΥΖΗ
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ιλιον 131 21 • Τηλ.: 210 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

Ενημέρωση

- Τα ενυπόγραφα κείμενα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και το ύφος γραφής των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης εκτεταμένων κειμένων.
- Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της Σύνταξης και του Δ.Σ.
- **Οι συνδρομές να στέλνονται στον ταμία του Συλλόγου.**
- Η εφημερίδα δέχεται διαφημίσεις.
- Για να δημοσιευτούν: Γάμοι, Βαπτίσεις, ή άλλες κοινωνικές ειδήσεις **χρειάζεται** γραπτή ενημέρωση.
- Για αλλαγή της διεύθυνσής σας, ενημερώνετε απευθείας τις εκδόσεις **Καρπούζη**, ή οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ.

• Παρατηρούνται επιστροφές. Βοηθήστε μας να σας ενημερώνουμε.

Η συνδρομή σας είναι η δύναμή μας
Στείλτε τη συνδρομή σας στον **ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 825/001976-35** ή **GR94 0110 8250 0000 8250 0197 635** από οποιαδήποτε άλλη Τράπεζα ή απευθείας στον Ταμία, τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα όταν τους συναντάτε, ή στην Ουρανία Ρίζου στο χωριό ή κατά τις συναντήσεις μας: **Λαϊκό Πανηγύρι και Συνεστίαση.**

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΜΑΣ

Ειρήνη και Δημήτρης Παπαθανασίου του Βασιλείου στη μνήμη των **ΓΟΝΕΩΝ** τους 50€

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: είναι σημαντικό να βάξετε και το πατρώνυμο για να μην μπερδευόμαστε με τις συνωνυμίες μια και υπάρχουν πολλές στο χωριό μας.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

ΥΠΕΡ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Νέλλας Σταύρος στη μνήμη **Ιωάννας Νέλλα** 150€
Παλαλέξης Βασίλειος 50€
Σπυρόπουλος Γεώργιος, ΗΠΑ 100\$

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Εδώ θα καταχωρούνται ΟΛΕΣ οι δωρεές (παλαιότερες και πρόσφατες) για να έχουμε όλοι μας μια συνολική εικόνα.

Στη μνήμη Παντελή Κων. Δημητρίου:	οι Γονείς του	1.000€
	οι Δημήτρης και Νίκος Μίχος	100€
	οι Ανδρέας, Νίτσα, Ντίνα και Βασίλης Ρίζος	100€
	η Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου και ο Αλέξανδρος Ευθυμίου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
Στη μνήμη Κωνσταντίνου Δημ. Σκαμάγγη:	ο αδελφός του Αθανάσιος Σκαμάγγη	50€
Στη μνήμη Στέργιου Λιάτσου:	η οικογένεια Βασιλείου και Ελένης Σκαμάγγη	50€
	ο Αθανάσιος Δημ. Σκαμάγγη	50€
	η Αργυρώ Κοτρωσιά	100€
	η Αγγελική Γεωργοπούλου	50€
Στη μνήμη Τζων Γιαννακόπουλου ΗΠΑ:	οι Ρίζος Ανδρέας, Βασίλης, Ντίνα, Νίτσα	200€
	οι Αλέκος Ευθυμίου και Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
	οι Πολιτικοί Συνταξιούχοι Νομού Φθιώτιδας	50€
	ο αδελφός του Χρήστος Ρίζος	50€
	τα αδελφία του Αλέξανδρος και Κατίνα Ευθυμίου	50€
	στον αξεχαστο φίλο του ο Απόστολος Παπαγιάννης	50€
	η οικογένεια Βασιλείου Σκαμάγκη	50€
	η Βούλα Μπότσικα	100€
	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης	200€
	η Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη	200€
	τα παιδιά του Δημήτρης και Ουρανία	200€
	η αδελφή του Κατίνα και ο Αλέκος Ευθυμίου	100€
	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα και Βασίλης	100€
	η ανιψία του Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη	100€
	οι Σάκης και Δήμητρα Τριβιζά	50€
	ο Θανάσης Σκαμάγκη	50€
	ο Γιώργος Ζιαγγοβιάς	50€
	ο Γιώργος Αθαν. Κοτρωσιάς	20€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
	ο Τζίμης και η Μάρσι Φελάι	50€
	ο Δημήτρης Ρίζος και η Σταυρούλα Ρίζου	50€
	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης	100€
	οι Νίκος και Χαρούλα Δήμου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
Στη μνήμη Κώστα Γεωργίου Μπούκα:		
Στη μνήμη Αλέξανδρου Παναγιώτου η αδελφή του	Ερασμία Παναγιώτου-Aderson	500€
Στη μνήμη Ερασμίας Παναγιώτου-Aderson:	ο Κωνσταντίνος Αθ. Νέλλας (250€+130€)	380€
	η Αριστέα Κολιολιού	100€
Στη μνήμη Ευάγγελου Καλατζή: η σύζυγός του	Σοφία Καλατζή	250€
Στη μνήμη Αικατερίνης Παπαθεοδώρου-Μητσοπούλου, η κόρη της	Γεωργία Μητσοπούλου	60€

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΟ: ΟΥΡ. ΡΙΖΟΥ 69 80 79 38 09

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ: Τηλ. & FAX:	22 360-92 877
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ:	22 360-22 222 & 22 225 & 23 700
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ:	22 360-22 775
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:	22 360-22 213
ΓΥΜΝΑΣΙΟ:	22 360-22 314
ΛΥΚΕΙΟ:	22 360-22 555 & 22 360-23 481
ΔΑΣΟΝΟΜΕΙΟ:	22 360-22 236
ΔΕΗ:	22 360-22 247 Βλάβες 22 360-23 677
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ:	22 360-22 122 & 22 360 22 383
ΙΚΑ:	22 360-22 242
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ:	22 363-50 000
ΚΤΕΛ: 22 360-22 553	ΤΑΞΙ: 22 360-22 441
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ:	22 360-23732 - 23 733-22 299
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:	22 360-22 319
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ:	22 360-22 225 & 23 700
ΛΟΥΤΡΑ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ:	22 360-22 510 & 22 518
TABERNA: Παπαθεοδώρου Νίκος	22 360-22 937
ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ: Αργυρίου Βασ.	22 360-22 240
Βασιλείου Χρήστος	22 360-22 671
Κελεσιάδου-Κούτρα Ευσ.	22 360-22 766
Λαμπρακόπουλος Χαρ.	22 360-22 384

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ:	έδρα Σπερχειάδα
Ιστότοπος Δήμου:	www.dimosmakrakomis.gov.gr
Τηλεφωνικό Κέντρο: για όλες τις Υπηρεσίες	22 363-50 200
Δήμαρχος: Γραφείο (κ. Γκόλφη)	22 363-50 250 - F 50 202
Δημοτικό Συμβούλιο:	22 363-50 201 - F 50 221
Νομική Υπηρεσία:	22 363-50 208
Τεχνική Υπηρεσία:	22 363-50 213 & 50 255 - F 50 259
Διευθυντής:	22 363-50 210 - F 22 363-50 211
ΚΕΠ:	22 363-50 100 & 223 & 224 F 226
ΚΕΦ:	22 363-50 218
Αντιδήμαρχοι, Σπερχειάδα:	22 363-50 243 & 245
Δημοτική Ενότητα Μακρακώμης:	22 363-50 100
Αντιδήμαρχος Ενότητας Μακρακώμης:	22 360-23 450
Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου:	22 363-50 308 & 309
Αντιδήμαρχος Ενότητας Αγίου Γεωργίου:	22 363-50 313
Δημοτολόγιο (Σπερχειάδα):	22 363-50 228
Δημοτολόγιο - Ληξιαρχείο:	22 363-50 227 - F 50 211
Πρωτόκολλο (Σπερχειάδα):	22 363-50 209 - F 50211
Οικονομική Υπηρεσία:	22 363-50 215 & 203 & 244
Ταμειακή Υπηρεσία:	22 363-50 112 - F 22 363-50 112
Κοινωνική Προστασία:	22 360-45 172 και F 45 172

Μαριάντα Μπλάτσιου, μια δική μας αθλήτρια με πανελλήνιες και παγκόσμιες διακρίσεις

Η Μαριάντα – δισεγγονή του Βαγγέλη Μπούκα και εγγονή του Βαγγέλη και της Μαρίας Μπλάτσιου – άρχισε το μαγικό ταξίδι της στον χώρο των πολεμικών τεχνών από την ηλικία των τριών ετών.

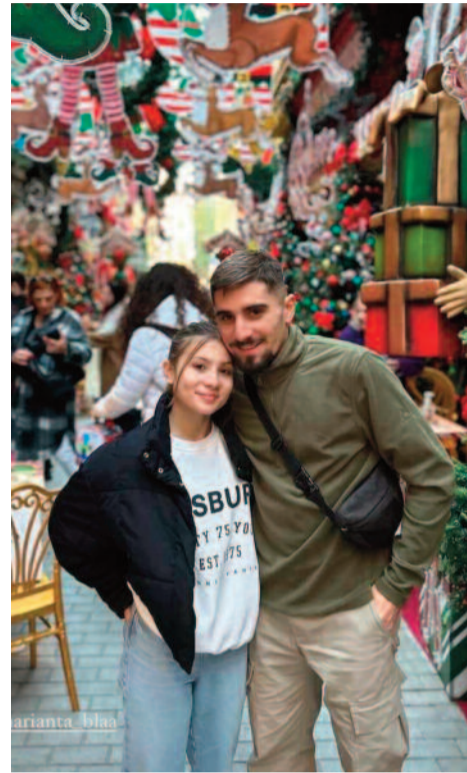
Άρχισε με το Ολυμπιακό Ταεκβοντό WTF με δάσκαλο τον πατέρα της Δημήτρη Μπλάτσιο που διατηρεί Σχολή Πολεμικών Τεχνών στη Μακρακώμη. Στη συνέχεια έκανε και το παραδοσιακό Ταεκβοντό, το ITF. Ταυτόχρονα ετοιμαζόταν και στο βραζιλιάνικο Ζίου Ζίτσου και το Κικ Μπόξινγκ.

Στα πρώτα χρόνια της αθλητικής της σταδιοδρομίας συμμετείχε σε φιλικά πρωταθλήματα και αργότερα σε διασυλλογικά με σημαντικές διακρίσεις. Αυτή τη στιγμή είναι Πανελληνιονίκης στο Ταεκβοντό έχοντας διατελέσει μέλος της επίλεκτης ομάδας.

Οι μεγαλύτερες στιγμές της μέχρι τώρα πορείας της ήταν το 2023 όταν, ως μέλος της Εθνικής Ομάδας Κικ Μπόξινγκ για δεύτερη συνεχή χρονιά, κατάκτησαν τρεις ευρωπαϊκές διακρίσεις με πρώτες και δεύτερες θέσεις στη Σερβία, την Αθήνα και την Τουρκία.

Αποκορύφωμά της ήταν η **κατάκτηση του Χρυσού Μεταλλίου στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Κικ Μπόξινγκ** στην Ουγγαρία τον Μάιο έχοντας πλέον τον τίτλο της Παγκόσμιας πρωταθλήτριας με το μοναδικό χρυσό μετάλλιο σε όλη την ελληνική αποστολή σε ένα από τα πιο δύσκολα πρωταθλήματα παγκοσμίως.

Η ίδια η **Μαριάντα δηλώνει**: «τα βασικά μου συναισθήματα είναι υπερηφάνεια, ευχαρίστηση, ικανοποίηση και δικαίωση των κόπων μου». «Πιστεύω ότι το

Η Μαριάντα με τον πατέρα της σε παλιότερη κατάκτηση μεταλλίου, με τον αδελφό της ως προπονητή της και μόνη της στο βάθρο του χρυσού μεταλλίου το 2023.

μυστικό της επιτυχίας είναι η συνέπεια, το πείσμα, η επιμονή και η επιθυμία κατάκτησης των στόχων που κάθε φορά θέτω». «Στόχοι μου είναι η κατάκτηση και άλλων σημαντικών διακρίσεων και τίτλων και η εισαγωγή μου σε αντίστοιχες σχολές». «Αυτή τη στιγμή είμαι μαθήτρια της Γ΄ Γυμνασίου και ίσως είναι λίγο νωρίς ακόμη για το ποια σχολή θα με ενδιέφερε.... Το σίγουρο είναι ότι θα προσπαθήσω αυτό να επηρεάσει όσο το δυνατόν λιγότερο την αθλητική μου καριέρα».

«Ο πρωταθλητισμός απαιτεί: ισχυρά κίνητρα,

αυστηρά τηρούμενο πρόγραμμα προπονήσεων, αυστηρή και προσεγμένη διατροφή, ισορροπημένη σχέση μεταξύ αθλητικών, σχολικών, κοινωνικών και προσωπικών επιθυμιών και απαιτήσεων, και σωστές συνήθειες δουλειάς κατά τις προπονήσεις (συγκέντρωση και αφοσίωση στον στόχο, προσήλωση, μεθοδικότητα, επιδίωξη βελτιώσεων και απόλαυση της όλης δραστηριότητας)».

«Βασικός προπονητής μου είναι ο πατέρας μου και ο αδελφός μου».

Πομάκοι: Όνομα, καταγωγή και ιστορία

Γράφει ο Γιώργος Χατζάτογλου

Η Μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης αποτελείται από **Πομάκους, Τουρκογενείς και Ρομά-Τσιγγάνους**.

Οι Πομάκοι είναι λαός της νοτιοανατολικής Βαλκανικής Χερσονήσου. Ζουν στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, τη Βόρεια Μακεδονία, την Αλβανία και στην Τουρκία (ελάχιστα).

Στη χώρα μας, ζουν κυρίως στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και σε πολύ μικρό ποσοστό στο νομό Έβρου.

Σύμφωνα με την απογραφή του 1961, στο νομό Ξάνθης, σε σύνολο 89.594 κατοίκων, οι 18.904 ήταν Πομάκοι. Στον νομό Ροδόπης, σε σύνολο 109.201 κατοίκων, οι 7.259 ήταν Πομάκοι, ενώ στο νομό Έβρου, σε σύνολο 157.760 κατοίκων, μόνο 780 ήταν Πομάκοι. Συνολικά, στους 356.555 κατοίκους της Θράκης οι 26.935 ήταν Πομάκοι. Σήμερα ο αριθμός τους υπολογίζεται σε 35.000 περίπου. Από τους 150.000 Πομάκους, οι περισσότεροι ζουν στη Βουλγαρία.

Γενικά τα στοιχεία δεν είναι απόλυτα ακριβή, καθώς, συνήθως, στις απογραφές οι μουσουλμάνοι καταγράφονται ενιαία και όχι ανά πληθυσμιακή ομάδα. Οι Πομάκοι ζουν στην οροσειρά της Ροδόπης, τόσο στην ελληνική όσο και στη βουλγαρική πλευρά.

Προέλευση Ονόματος

Σύμφωνα με το κορυφαίο ελληνικό λεξικό, το «Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας», της Ακαδημίας Αθηνών (έκδοση 2014), η λέξη «Πομάκος» προέρχεται από τη βουλγαρική λέξη romac.

Το λεξικό Μπαμπινιώτη (έκδοση 2012), γράφει: ετυμολογικά, μεταφορά του γερμ. Romaken, πιθανό βουλγ. Romak, από λέξη που σήμαινε βοηθός.

Η λέξη πομακικός, σύμφωνα πάντα με το Λεξικό Μπαμπινιώτη, πρωτοεμφανίστηκε το 1891 με πιθανή πηγή του λεξικού να είναι η μνημειώδης «Συναγωγή Νέων Λέξεων» του Στεφάνου Κουμανούδη (1818-1899).

Μια ενδιαφέρουσα άποψη, που προέρχεται από Πομάκο που γνωρίζει ελληνικά, βουλγαρικά, τουρκικά και, φυσικά, πομακικά, υποστηρίζει ότι η λέξη «Πομάκος» προέρχεται από τη λέξη της πομακικής γλώσσας «πομάσιτι», που σημαίνει «δοκιμασμένοι, καταφρονεμένοι». Μια ονομασία που θα δόθηκε από τους Έλληνες κατά τα χρόνια της οθωμανικής αυτοκρατορίας, καθώς όντως οι Πομάκοι υπέφεραν τόσο από τους Οθωμανούς όσο και από τους Βούλγαρους.

Το βέβαιο είναι ότι το όνομα «Πομάκοι» δόθηκε στα χρόνια της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Οι Οθωμανοί χρησιμοποιούσαν και το όνομα «Αχριάν». Προφανώς, από το ελληνικό Αγριάνες (ή Αγραίοι).

Η Καταγωγή των Πομάκων: Οι επιστημονικές απόψεις και οι θεωρίες Βουλγάρων και Τούρκων.

Για τους Πομάκους της Θράκης και την καταγωγή τους, υπάρχουν πολλές απόψεις, που διαφέρουν μεταξύ τους.

Ο Πέτρος Θεοχαρίδης, υιοθετεί την άποψη ότι οι Πομάκοι είναι ντόπιοι, μόνιμοι κάτοικοι της Ροδόπης, όπου ζουν για χιλιάδες χρόνια. «Ονομάζονταν Αγριάνες και ήταν Θρακοέλληνες, Έλληνες της Θράκης. Είχαν την ίδια με τους άλλους Έλληνες θρησκεία και μιλούσαν την ελληνική γλώσσα, όπως και όλοι οι άλλοι Έλληνες», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Στα Βυζαντινά χρόνια, το όνομά τους από «Αγριάνες» έγινε «Αχριάνες». Η Ροδόπη ονομάστηκε Αχριδώ ή Αχριδός. Με την επικράτηση του Χριστιανισμού στη Ροδόπη, οι Αγριάνες έγιναν Χριστιανοί. Χτίστηκαν τότε πολλές εκκλησίες, παρεκκλήσια και χριστιανικά Μοναστήρια. Μάλιστα αυτά ήταν τότε πολλά στη Ροδόπη, ώστε αργότερα οι Τούρκοι την ονόμασαν Ντεσποτ – Νταγ, δηλαδή Δεσποτοβούνι.

Οι Βούλγαροι από τα χρόνια του Κρούμου (803-814) ως ακόμα και την εποχή της οθωμανικής κατάκτησης, προσπαθούσαν να «εκβουλγαρίσουν» τους κατοί-

κους της Ροδόπης. Μπόρεσαν όμως, μόνο γλωσσικά να τους «εκβουλγαρίσουν». Η συνείδηση των Πομάκων παρέμεινε ελληνική.

Στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, οι πολλές στερήσεις, η δυσφήμιση της χριστιανικής θρησκείας, η πίεση, η υπερφορολόγηση, οι απειλές, η βία και τα βασανιστήρια, οδήγησαν τους Πομάκους στον εξισλαμισμό.

Έτσι τριακόσια περίπου χρόνια μετά την κατάκτηση της Ροδόπης από τους Οθωμανούς, στα χρόνια του σουλτάνου Μεχμέτ IV και του Μεγάλου Βεζίρη Μεχμέτ Κιοπρουλού (1656-1661), Έλληνα που αλλαξοπίστησε και τούρκεψε, ομαδικά οι προύχοντες των πομακικών χωριών μαζί με τους χριστιανούς ιερείς τους παρουσιάστηκαν στον ανώτατο διοικητή της Φιλιππούπολης και ασπάστηκαν τον μωαμεθανισμό, παρά τις προσπάθειες του μητροπολίτη Φιλιππούπολης Γαβριήλ (1636-1672).

Όταν οι προύχοντες επέστρεψαν στα μέρη τους, διέδωσαν και επέβαλαν τη νέα θρησκεία, κι έτσι οι κάτοικοι της Ροδόπης έγιναν μουσουλμάνοι (1672).

Οι απόψεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων για την καταγωγή των Πομάκων:

➤ Ο Γ. Σκαλιέρης «Λαοί και Φυλαί της Μ. Ασίας», Αθήνα 1922, σελ. 91, γράφει ότι «οι Πομάκοι είναι Θράκες που εξισλαμίστηκαν».

➤ Ο Τσέχος Γκάιτλερ, θεωρεί τους Πομάκους ως απογόνους των Θρακών, της πολεμικής φυλής των Αγριάνων που κατοικούσαν στη Ροδόπη και τα γύρω μέρη. Παλαιότερα, ζούσαν σε ολόκληρη την περιοχή από την Φιλιππούπολη ως τον Αξιό και ήταν περίπου 400.000.

➤ Ο Albert Dumont, στο έργο του «Βούλγαροι» (1881), αφού αναφέρεται στο ορεινό διαμέρισμα της

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: ΤΙ ΜΑΣ ΔΙΕΦΥΓΕ ΣΤΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΘΡΗΝΟΥ

Το περασμένο καλοκαίρι το περάσαμε θρηνώντας μαζί με όσους υπέφεραν από φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές-πλημμύρες) και σφίγγοντας τις καρδιές μας μην έρθει και στην αυλή μας κάτι παρόμοιο.

Από την πυρκαγιά δίπλα στη Μακρακώμη και η Θεσσαλία πλημμυρισμένη.

Αποφύγαμε τη φωτιά δίπλα μας χάρη στην έγκαιρη επέμβαση των πυροσβεστικών δυνάμεων και μέσων.

Ιστορία – Γεωγραφία

Η Θεσσαλία προσαρτήθηκε στο ελληνικό κράτος το 1881. Η συνολική της έκταση είναι 14.036 τετραγωνικά χιλιόμετρα, το 11% της έκτασης της Ελλάδας. Το έδαφός της είναι κατά 44,9% ορεινό, 17,1% ημιορεινό και κατά 36% πεδινό, αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη πεδιάδα στη χώρα. Από τα ορεινά και ημιορεινά μέρη, που είναι και περισσότερα, ξεκινούν και τα επιφανειακά ύδατα που κατακλύζουν τον κάμπο. Η περίπτωση του Πηλίου με τον Βόλο είναι μια ακραία περίπτωση.

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα η Θεσσαλία ήταν αραιοκατοικημένη περιοχή με μεγάλες ζώνες με έλη, υπέφερε από εποχικές πλημμύρες που δέσμευαν μεγάλες εκτάσεις και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις ήταν λίγες. Κυριαρχούσαν τα μεγάλα τσιφλικία.

Η κατάσταση του Θεσσαλικού κάμπου μεταβλήθηκε δραστικά με την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών, την εγκατάσταση νέου πληθυσμού, τα αποστραγγιστικά και τα αρδευτικά έργα.

Και λίγο αργότερα ήρθαν τα λιπάσματα, τα φυτοφάρμακα, η κοπή «αχρείαστων» δέντρων, η εγκατάλειψη της αμειψισποράς, οι τεράστιες απώλειες νερού λόγω υπεράντλησης και σπατάλης, η υπαλμύρωση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα (είχαν σχεδόν τζάμπα καύσιμο, οπότε όλο και βάραιναν τα πηγάδια άντλησης νερού) και έτσι υπονομεύτηκε το οικοσύστημα και η βιοποικιλότητά της.

Αυτοί που εκμεταλλεύτηκαν τον Θεσσαλικό κάμπο (τσιφλικάδες και νεοφερμένοι ιδιοκτήτες) δεν ανδρώθηκαν μαζί του σε βάθος γενεών να τον αισθάνονται, να τον νιώθουν, να τον νοιάζονται και να τον φροντίζουν. Φαίνεται να απουσιάζει η διαγενεακή σχέση με τον τόπο, η λεγόμενη κυτταρική μνήμη. Μοιάζει να είδαν τον κάμπο ως ευκαιρία για εκμετάλλευση και μόνο.

Ακολούθησαν οι δεκαετίες του 1980 και 1990 με την ασχετοσύνη ιδεών περί εκτροπής του Αχελώου για να γιαιτρευτεί το τραύμα του κάμπου με την υπαλμύρωση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.

Ευτυχώς που δεν έγινε!!!

Στη θέση του ξεφύτρωσε, μέσα από μύριες δυσκολίες, **το φράγμα του Σμοκόβου** με την τεχνητή λίμνη του. **Είναι αυτό που μας ξέφυγε στη φάση του θρήνου. Μας διέφυγε να τιμήσουμε τη συνεισφορά του στον περιορισμό του κακού.** Αν δεν υπήρχε η τεχνητή λίμνη του Σμοκόβου θα είχαμε να θρηνούμε και τις πλημμυρισμένες εκτάσεις (καλλιέργειες, επιχειρήσεις και κτίσματα) της περιοχής των Σοφάδων και των λοιπών περιοχών μέχρι τον πολυθρήνητο Παλαμά.

Το φράγμα και η λίμνη Σμοκόβου δημιουργήθηκε στα όρια των Νομών Καρδίτσας και Φθιώτιδας. Πρόκειται για τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε στον ορεινό όγκο των νοτίων Αγράφων για να προστατεύει τον Θεσσαλικό κάμπο από πλημμύρες, να αρδεύει εκτάσεις στο νοτιοανατολικό τμήμα του κάμπου της Καρδίτσας και στο βορειοδυτικό τμήμα της περιφέρειας Δομοκού (255.000 στρέμματα) και να παράγει ηλεκτρικό ρεύμα από τις δύο υδροηλεκτρικές μονάδες.

Καταλαμβάνει έκταση 9.000 στρεμμάτων και χωράει 270.000 κυβικά μέτρα νερού. Άρχισε να κατασκευάζεται το 1981, ολοκληρώθηκε το 1994, για να εγκαινιαστεί το 2002. Οι εργασίες είχαν σταματήσει για μεγάλο διάστημα λόγω αντιδράσεων των κατοίκων. Το φράγμα έφτασε σε ύψος τα 104 μέτρα, 450 μέτρα μήκος και 11 μέτρα πλάτος στην κορυφή του. Στην βάση του έχει μήκος 30 μέτρα και πλάτος 460 μέτρα.

Όταν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις προσφύγαμε στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εναντίον της χρηματοδότησης της εκτροπής του Αχελώου, εκείνοι εκεί μας ρώτησαν, αν έχουμε αντιπρόταση για τη θεραπεία του κακού με τη λειψυδρία του Θεσσαλικού κάμπου. Και εμείς απαντήσαμε με την πρόταση να δημιουργηθούν φράγματα και τεχνητές λίμνες στις γύρω από τον κάμπο λεκάνες απορροής των παραπόταμων του Πηνειού. Την εποχή εκείνη εκπροσωπούσα τις ελληνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων στις Βρυξέλλες και είχαμε καταφέρει να θεσμοθετηθεί από τις υπηρεσίες της ΕΕ η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη διαμόρφωση της πολιτικής της Κομισιόν.

Από εκείνη την εποχή είχαμε καταφέρει να

τεθεί στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα επιφανειακά ύδατα (βροχής-χιονιού) η υποχρέωση των χωρών-μελών να προσπαθούν να καθυστερούν τα επιφανειακά ύδατα να φτάνουν γρήγορα στη θάλασσα ώστε να αποφεύγεται η έντονη διάβρωση του εδάφους και ταυτόχρονα να εμπλουτίζεται ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας.

Κέρδη και προοπτικές

- ▶ Αν υιοθετούσαμε ως χώρα εκείνες τις προτάσεις θα είχαμε σίγουρα ολοκληρώσει γύρω από τον κάμπο της Θεσσαλίας τουλάχιστον δύο ακόμη φράγματα με τις τεχνητές λίμνες τους και με όλα τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν. Και δεν θα απαιτούνταν δισεκατομμύρια για την αποζημίωση τώρα των κατοίκων του Θεσσαλικού κάμπου.
- ▶ Κάτι ανάλογο θα μπορούσαμε να κάνουμε και με τον δικό μας **Σπερχειό**. Ήμουν νιος και γέρασα με την ιδέα ενός φράγματος στη Βίστριζα. Η λεκάνη απορροής είναι μεγάλη, υπάρχουν σε αυτή σημαντικές πηγές και υπάρχει σχετικό στένωμα στην εδαφομορφολογία για να γίνει ένα φράγμα. Θα πρόσφερε νερό για άρδευση, νερό για ύδρευση χωριών και πόλεων και ηλεκτροπαραγωγή, θα μείωνε τον ξεριά με τη μεταφορά λιθαριών από τα γύρω βουνά. Επιπλέον θα ανακούφιζε τις περιοχές των εκβολών του Σπερχειού από την απειλή πλημμυρών.
- ▶ Οι αρμόδιες τεχνικές υδρονομικές υπηρεσίες του κράτους θα μπορούσαν να εντοπίσουν και άλλες ευκαιρίες με καλές λεκάνες απορροής για δημιουργία φραγμάτων και τεχνητών λιμνών, όπως ο άνω Σπερχειός.
- ▶ Ωστόσο, η ιδέα που επιβάλλει η Οδηγία για τα επιφανειακά ύδατα δεν είναι αναγκαίο να υλοποιείται με δαπανηρά φράγματα. Μπορεί να γίνει και με μικροφράγματα ή με κορμοδέματα σε ρεματιές και ρυάκια για τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
- ▶ **Η κλιματική κρίση** είναι πλέον μαζί μας και θα πρέπει να νοιαστούμε για τις πηγές ύδρευσής μας πριν αυτές στερέψουν λόγω της αναμενόμενης ξηρασίας και ερημοποίησης μεσογειακών εδαφών.

Ηλίας Νέλλας

